

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hexameron Mysteriologicvm in quo ex Gen. c. 1.
Cosmopoeja Hominis Lapsi Mystica id est Omnia omnium
à Creatione Mundi statuum propriè dicta Sacramenta
salutis perditae restaurativa nec non Hierarchia ...**

**Stummel, Friedrich
Sneps, Martin**

Herbipoli, 1663

Reseratio Trigesima Septima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9468

mationē & unitatē carnis dissolvi potest eō casu, si alter conjugum baptizetur, alterō nolente converti, vel pacificē cohabitare absque injuria aut blasphemia Creatoris. Innocens conjux potest partem adulteram, à toro dimittere, manente vinculo, nam qui dimissam duxerit, adulterat, ut tamen fiat separatio, quo ad habitationem, ordinariè opus est auctoritate Judicis. Adulterium occultum & incestuosum intra secundum gradum cum consanguinea alterius partis potestatem in corpus conjugis, eā non petente debitum, interdicit & illicitat.

RESERATIO TRIGESIMA
SEPTIMA.

K 6

Re-

Referuntur tam *impedientia*,
quam *dirimētia* in lege veteri
& Evangelica *impedimenta*,
in quibus pro diverso eorum
ortu & occasu fit vespere &
mane dies sextus.

PRæceptum Matrimonii
collectivè totum obligat
Genus humanum, nequaquã
singulos homines distributivè
sumptos, in specie multi per
legitima impedimenta inha-
bilitantur, ne licitè matrimo-
nium valeant celebrare, &
sunt *merè prohibentia*, vel ut
ajunt, *impedientia*; aut etiam
ne validè quidem, & dicuntur
dirimentia, quæ statuendi po-
testas, quod spectet ad forum
fori, nō *poli* qui asserit, ita ut
cujus sit Regio, ejusdem sit et-
iam Religio, sed de religione
dispo-

Trid.
sess. 24.
can. 4.
& 12.

dispositio, anathema est ei in
Ecclesia. Impedimenta *merè*
prohibentia olim erant 12, his
versibus expressa:

Ecclesie veritum, nec non tempus
feriatum

Atque Catechismus, sponsalia,
jungitò votum,

Incestus, raptus sponsatæ, mors
muliebris,

Susceptus propriæ sobolis, mors
presbyteralis,

Vel si pœniteat solemniter, aut mo-
nialem

Accipias: prohibent hæc conjugi-
um sociandum.

Veruntamen omnia (præter
Ecclesie interdictum, votum
simplex castitatis, non nubendi
Ordinis S. & sponsalia &c.)
videntur consuetudine, seu
usu abrogata, sic ut pro illis
nulla hodie peti soleat dispen-
satio, Posterioris generis, seu
di-

dirimentia, quorum efficacia locum habet etiam in ignorantibus cum aliquo dirimente contrahentibus, jure antiquo similiter sunt 12. his versibus comprehensa.

Error, conditio, votum, cognatio,
crimen,

Cultus disparitas, vis, Ordo, ligamen,
honestas,

Si sis affinis, si forte coire nequibus.

Hæc socianda vetant conjugia facta retractant.

at his jure novò Trid. sess. 24. de Matrim. c. 1. duo sunt adjuncta; videlicet: *absentia Parochi & duorum testium.* Item *mulieris raptus* his 2. versibus signata:

Si parochi & duplicis defit presentia testis,

Raptaq; sit mulier, nec parti reddita tutæ,

Error,

Error, personæ, vel substantialis, esto sit vincibilis: jure naturæ & positivò matrimonium dirimit, quod verum est, etsi quis ita sit dispositus habitualiter, ut si sciret esse aliam personam, equidem contraheret, qui dicitur error concomitans & à Juristis error non dans causam contractui; secus est de errore qualitatis personæ, & accidentalis vocatur, qualis est v. g. si quæ putabatur dives, nobilis, pulchra &c. fit pauper, plebeia, turpis &c. hic per se matrimonium non cassat, etenim jure naturæ vel saltem positivò conditio servilis, puta quando liber contrahit cum serva ignoranter, & econversò, dissipat valorem matrimonii. *Votum ca-*
stita-

stitatis solemne emissum in
 Professione Religionis appro-
 batae, etiam votum simplex
 castitatis, quò aliquis in So-
 cietate JESU fit Religiosus,
 dirimunt jure ecclesiastico
 Matrimonium contrahen-
 dum, aut postea contractum.
 Maritus potest uxoris votum
 constante Matrimonio factum,
 de non reddendo debitum, aut
 à venereis delectationibus ab-
 stinendo, dum illud reddet,
 non solum quò ad effectum
 suspendere, sed ita absolutè ir-
 ritare, ut solutio Matrimonio
 non reviviscat, sed ejus obli-
 gatio totaliter cesset, quasi
 nunquam fuisset.

*Cognatio, quæ sonat simul na-
 tionē, (uti cognati cōsequenter
 simul nati & consanguinitas,
 san-*

sanguinis unitas, & consanguinei sanguine uni) triplex est: carnalis, quæ oritur ex generatione carnali ab uno stipite, ut illam ab Adamo & Eva excludas: secunda est Spiritualis, quæ nascitur ex conjunctione Sacramentali per Baptismum & Confirmationem: tertia est legalis ex conjunctione adoptionis. Cognatio carnalis, pro ut dividitur in consanguinitatem & affinitatem olim *Levitici* 18. jure divinò ad contrahendum matrimonium inhabilitabat personas, quæ in his versibus clarent: Levit.
18. v. 7.
& seq.

Nata, soror, neptis, matertera, fratris & uxor,

Et Patris conjux, mater, privigna, noverca,

Uxorisq; soror, privigni nata, nurusq;

Atq;

Atq; soror Patris conjungi lege ve-
tantur.

Trid.

Quæ in lege nova non habent
locum, nisi in quantum ali-
qua sunt juris naturæ, vel, quæ
etsi essent juris Divini positivi,
tamen sunt ab Ecclesia resum-
pta ob morales congruentias.
Et Trid. *sess. 24. can. 3.* agens
de gradibus in Levitico ex-
pressis dicit anathema asseren-
ti *non posse Ecclesiam in nonnul-
lis*, utpote nunc juris eccle-
siastici, *dispensare*. Consan-
guinitas, ut est attinentia &
proximitas personarum ex eo
proveniens, *quod una descen-
dit ab altera*, quo tangitur con-
sanguinitas in linea recta
ascendentium; *vel amba ab u-
na tertia*, quo tangitur con-
sanguinitas collateralium, re-
ctè,

ctè, ut vides, per lineas & gra-
 dus distinguitur. *Linea* est
 collectio personarum ab eo-
 dem stipite mediatè vel imme-
 diatè descendentium gradus
 continens & numeros gradu-
 um, & dividitur in *rectam* &
transversam: *Linea recta* est,
 qua una persona directè trahit
 sanguinem ab alia mediatè, vel
 immediatè; immediatè ut fili⁹
 à Patre; mediatè ut nepos à
 Patre, & juxta habitudinem
 principiati ad principia est a-
 scendentium, pergendo au-
 tem à principio ad principiatū
 est descendentium. *Linea* verò
collateralis, sive transversalis
 est, in qua una persona non
 sic sanguinem trahit ab alia,
 sed una stat alteri ad latus, ut
 2, fratres vel sorores & ab eis
 de-

descendentes, & talis iterū est
duplex, scilicet *aqualis* ubi
duæ personæ laterales in sua li-
nea æqualiter distant in gradu
à communi stipite, ut 2. fratres
& eorum filii: & *inaqualis*; u-
bi personæ collaterales inæ-
qualiter distant, inspice sce-
ma subiectum.

Pater

Pater

• pater • i • uip

distat 1. grad.

Filius

distant 1. grad.

Filius

dist. 2. grad.

Nepos

distant 2. grad.

dist. 2. grad.

distant 3. gradibus.

Nepos

dist. 3. grad.

Pronepos

dist. 4. gradibus.

Pronepos

dist. 4. grad.

dist. 4. grad.

distant 4. gradibus.

Abnepos

distant 4. gradibus.

Abnepos.

Per-

ū est
ubi
ta li-
radu
atres
; u-
inæ-
sce-

ater

Personæ consanguineæ
 in linea recta, tot gradibus
 inter se distant, quot genera-
 tiones à stipite ad ipsas factæ
 sunt, unâ demptâ, videlicet
 stipitis; quia cum tali genera-
 tioni supponatur, per se gra-
 dum non constituit, sed per
 ordinem gradus ad ipsum con-
 stituitur; unde filius à matre,
 Patre unico gradu, eoque pri-
 mo distat, nepos ab avo 2. &c.

Personæ consanguineæ
 in linea transversa, si à com-
 muni stipite æqualiter distent,
 quotò gradu ab eo secundum
 lineam rectam distant, eodem
 distant inter se: unde 2. fra-
 tres, frater & soror unicò gra-
 du eoque primò inter se di-
 stant, uti à stipite: si verò inæ-
 qualiter à communi stipite di-
 stent,

stant, quotò gradu remotior distat à stipite, eodem distant inter se; unde filius Patris & nepos ejusdem filii sive patruus & nepos, duobus gradibus inter se distant; quia nepos à patre communi stipite, duobus distat, & addenditur gradus remotior, qui ad se trahit propinquiorem.

In linea recta, quilibet gradus dirimit matrimonium jure naturæ, ita, ut si hodie Adam viveret uxorem de sua posteritate ducere non posset. Consanguinitas in linea transversa & affinitas, (quæ est proximitas personarum proveniens ex carnali conjunctione inter cognoscentem & consanguineps personæ carnaliter cognitæ, non verò inter

ter

ter consanguineos viri & consanguineos mulieris, cum 2. fratres, pater & filius possunt ducere duas sorores aut matrem & filiam) dirimit matrimonium usque ad 4. gradum inclusivè tam in linea transversa quam recta; affinitas verò ex capula illicita, usque ad secundum inclusivè duxat. Primus consanguinitatis gradus in linea transversa probabilissimè jure naturæ dirimit matrimonium, secus est primus gradus affinitatis, aut secundus consanguinitatis, sed solo jure ecclesiasticò.

Cognatio spiritualis solo jure ecclesiasticò impedit matrimonium, & dirimit contractum inter baptizantem & suscipientem, vel suspicientes
ex

ex una parte, & baptizatum, ejusque Patrem & matrem ex altera parte. *Cognatio legalis*, quæ est propinquitatis quædam, orta ex adoptione, dirimit matrimonium contractum inter adoptantem & adoptatum, ejusque descendentes, qui tempore adoptionis sunt sub potestate adoptati, usque ad 4. gradum; item inter uxorem adoptantis & adoptati: Tertio in linea transversa inter adoptatum & filios legitimos adoptantis, quamdiu utriusque sunt sub potestate adoptantis. His intellectualiter ponderatis, quidam de quodam dixit Comite habente 12. milites: 4. erant sui filii, 4. sui sororii, reliqui 4. sui generi, & omnes de una matre legitime nati.

L ti.

et. Item est mulier quædam juvenis, ultimæ æ fermè senectutis virum habens, stans illa coram sex juvenibus dicit: *duo sunt fratres Patris mei, duo sunt fratres matris meæ, duo verò filii mei, & omnes de illo sene unico patre legitimè juxta canonum decreta, & Ecclesie statuta matrimonialiter geniti.* Item, *salve nepos frater dicebat filio suo mater, verum dicebant, qui possunt solvere solvant.*

Publica Honestas orta ex matrimonio rato, siue valido, si aliter fuerit invalidum, quam ex defectu consensûs, dirimit juxta communem sententiam, matrimonium usq; ad 4. gradum. *Disparitas cultûs*, quando fidelis contrahit cû infidelis, & *impedimentum criminis*, quod

quod triplex est. *Primò* machinatio mortis mariti, vel e contra mortis uxoris, ab utroque contrahentiū post illius mortem, sub intentione simul contrahendi, morte illius inde secutā. *Secundò* adulterium sub promissione & fide data de matrimonio simul contrahendo, post alterius conjugis mortem. *Tertio*, Machinatio mortis conjugis ab altera conjugē tantum sine conspiratione mutua, sed cum adulterio cū desponsanda post conjugis mortem, hæc inquam impedimenta matrimonium validum per *ligamen* sive infidelium, sive fidelium supervivente conjugē semper inducit monogamiam, & dirimit polygamiam, quare hæc in lege

L 2 nova

edam
lectu-
s illa
dicit:
i, duo
uo ve-
lo sene
cano-
Patuta
Item,
at filio
nt, qui
ex ma-
ido, si
quam
dirimit
ntiam,
4. gra-
quan-
infides
imnis,
quod

nova damnosa est, in lege an-
 tiqua, an ex dispensatione fu-
 erit licita, dubitamus, probabi-
 lius illicita fuit. Si *impotentia*
 antecedens matrimonium, sit
 perpetua, sive absolute sive
 respectivè ad alteram compar-
 tem undecunquè proveniat,
 matrimonium dirimit, tem-
 poralis minimè: quare matri-
 monia contracta à quibusdam
 spadonib⁹ seu Eynuchis perfe-
 ctis, ac utroque testiculò ca-
 rentibus simpliciter sunt inva-
 lida, senectus, sterilitas, aut
 partum vivum emittendi inca-
 pacitas, valorem contractus
 conjugalis non distrahunt. *Æ-*
tas jure positivo requisita ad
 matrimonium validè contra-
 hendum est pubertatis, id est
 12. annus in puella, & 14. in ado-
 ado-

adolescente. Porro nec ipse
 Deus dispensare potest in im-
 pedimentis ex intrinseca con-
 tractus natura dirimentibus
 v. g. in defectu veri consensus,
 impotentia, quæ autem diri-
 munt jure divinó aut naturali
 largè v. g. gradu primo con-
 sanguinitatis solus Deus di-
 spensat, Pontifex, quæ jure
 Ecclesiastico introducta sunt,
 relaxat, ac in hisce *fit vesperè*
de matrimonio & manè dies
sextus.

RESERATIO ULTIMA.

*Extrema unctio denotatur per
 diem septimum, quò DEUS
 complevit mysticè numerum
 septenarium Sacramentorum,
 ac deinde cessavit ab opere &
 quievit quiete sempiternâ.*

L. 3

Pro-